

1. PRZYGANIAĆ (37) *vb impf*

W inf oba a jasne (w tym w drugim 1 r. błędne znakowanie); w pozostałych formach -ga- (20), -gã- (6); -ga- BielKron (2), Mącz (4), HistHel, NiemObr, WujNT, SkarKaz (2); -gã- BierEz, BudNT (2); -ga- : -gã- SkarJedn (6:2), SkarŻyw (3:1).

inf przyganiać (10). ◇ praes 1 sg przyganiam (2). ◇ 2 sg przyganiasz (1). ◇ 3 sg przygania (4). ◇ 1 pl przyganiamy (3). ◇ 3 pl przyganiają (4). ◇ praet 3 sg m przyganiał (5). n przyganiało (1). ◇ 3 pl m pers przyganiiali (4). ◇ part praes act przyganiając (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Krytykować, wypominać, zarzucać, źle oceniać, ganić, oskarżać; damnare, vellicare Mącz, Cn; vituperare Vulg, Cn; accusare, culpae, improbare, notare, reprehendere, sugillare Cn [w tym: komu, czemu (32)] (37) : Drudzić swoje niedoftátki/ Gdy wstępuią w prozne gatki: Sámi ná fie wyiawiáią/ Kiedy komu przyganiáią. BierEz P3; Tobie słuffei ýako złemu Zawzdy prziganiacz kazdemu RejKup aa6v; A jakobyśmy mieli się strzec od złych prorokow, gdyby się nam prorocy naszym sprawować nie winni, gdy ich nauce przyganiamy? DiarDop 101; BielKron 197, 214; Cynici, Sectá byłá Philosophów którym fie nic nie podobáło/ káżdey rzeczy s vrágniem przyganiáli Mącz 76c; Vellico, Szczipię. Metaphorice pro Criminor, mordeo, lacero, Gánię/ przigániam/ złorzeczę/ vřzcipliwie o kim mówię. Mącz 478c, 77b, c; HistHel C; BudNT przedm c3v; SkarJedn 241, 371 [2 r.]; NiemObr 177; SkarKaz 4a.

przyganiać o co (5): Iáko zá Leoná Papieżá dziewiątego Grekowie o przáfny chleb przyganiáć kościołowi Rzymłkiemu poczęli SkarJedn A*, 241, 247 marg, D5v, d8v.

przyganiać w czym [= z jakiego powodu] (3): iz tego nigdy wřzyfcy ftárfzy y młodřzy Grekowie ná kościoł Rzymłki mienic [!] nieřmieli (wczym dziś niektorzy z Ruři y Heretykow vřlyřzawřzy przyganiáć řmieią) áby wtym Kościoł Rzymłki bładřil SkarJedn 241, 176. Cf Ze zdaniem.

Ze zdaniem dopełnieniowym i przyczynowym [w tym z zapowiednikiem: w tym (1), przeto (1); iz (6), jakoby (2), iżeby (1)] (9): Potym on puftelnik wřzedł ná mieyfce gdzie fie zwykł modlić/ y poczał pánu Bogu przyganiáć/ iżeby nie był řpráwiedliwy řędzia HistRzym 88; To dla tego tu przypominam/ że mi niedawno ieden przyganiał/ iz to słowo/ y ktemu ine niektore/ niezáwřdy iednáko przekłádam. BudNT li6; Przeciw tym ktorzy tego S. Zboru Floręncckiego nie trzymáiąc iáko řá winni/ vpornie y bezrozumnie mu przyganiáią/ iákoby tám Grekowie zniewoleni być do tákiew vniey mieli SkarJedn A*; y wiele mu [řw. Wiktorowi papieżowi] Biřkupow w tym przyganiáło/ iz ták wykláł wiele kościołow/ y od ciáłá iednego odciáł SkarJedn 125; A co im [Grekom] zá krzywdá/ iz kto pości? iáko my im nie przyganiamy/ iz łobie zapuřtu vmnieyřzáią/ á pościć pierwey poczynáią SkarJedn 233, 36, 287; Krol mu przyganiał/ przeto řřz bofo á wgrubych y odártych řzátách chodřil SkarŻyw 576, 403.

Z przytoczeniem [w tym: »przyganiać mówiąc« (2), »przyganiając mówić« (1)] (3): Drugdy řię po ćierzniu y pokrzywách trapił/ y ciáło młode krocił. á gdy mu brát ieden przyganiał mówiąc: Hypokryto czemu to tylko ábyř był od ludzi widzian/ czyniřz? on nic nierzekł SkarŻyw 575; Abowiem przyganiáiąc im mowi: Oto dni przydá/ mowi Pan [...] WujNT Hebr 8/8; SkarKaz 514a.

W przeciwstawieniu: »przyganiać ... podwyższać« (1): Tullus też powiedział przez poły/ dziwuiać
fie temu iż narodowi nálezemu [rzymskiemu] Meczyus przygania/ á łwoy podwyższa *BielKron* 101v.

Przen (1): A rzeká bezrozumna/ rozumnym przyganiiać/ ciáło męczeńniká świętego iusz vmárle/
ná ieden kámień wynioflá *SkarŻyw* 403.

Synonimy: karać, lżyć, napominać, potępiać, przymawiać, psować, sromocić, strofować, wyrzucać.

Formacje współrdzenne cf GANIĆ.

Cf PRZYGANIANIE